

НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ХАРКІВСЬКИЙ ПОЛІТЕХНІЧНИЙ ІНСТИТУТ»

Кафедра «ОБЧИСЛЮВАЛЬНОЇ ТЕХНІКИ ТА ПРОГРАМУВАННЯ»

Розрахункове завдання з дисципліни
«Програмування ч.2»

Пояснювальна записка
КІТ.120А.23-01 90 01-1 -ЛЗ

Розробники

Виконав:
студент групи КІТ-120А

_____ / Старовойтов Н.А./

Перевірив:

_____ / Давидов В.В./

Харків – 2021

Вступ

Інформаційною системою називають сукупність організаційних і технічних засобів для збереження та обробки інформації з метою забезпечення інформаційних потреб користувачів.

Використання інформаційно-довідкової системи дозволяє вирішити проблему необхідності накопичення великих об'ємів професійно цінної інформації.

Крім цього, інформаційно-довідкові системи надають можливість оперувати даними, забезпечують зручний і швидкий пошук необхідних відомостей та полегшують процес обробки статистичних даних.

Призначення та галузь застосування

Розроблена інформаційна система має колекцію птахів та методи роботи з нею. Серед базових методів є ті, що дають змогу: додати птаха до колекції; видалити певного птаха за індексом з колекції; очистити колекцію; отримати птаха по індексу; зчитати список птахів із файлу; вивести інформацію про конкретного птаха на екран; вивести весь список на екран або у файл.

Серед методів, що займаються обробкою інформації, можна виділити: пошук птаха з найдовшою зимівлею, знаходження відношення самок до самців у колекції та знаходження середнього віку всіх птахів, що не мають кільця.

Також є можливість сортування колекції залежно від заданого користувачем напрямку та за вказаним критерієм.

Дану інформаційну систему можна застосовувати в роботі організацій, що займаються вивченням птахів або захистом їх рідкісних видів. Також розроблена інформаційна система може бути корисною для підприємців, що займаються розводом птахів – від фермерів до постачальників елітних порід та видів.

Постановка завдання до розробки

Тема: Розробка інформаційно-довідкової системи

Мета: Закріпити отримані знання з дисципліни «Програмування» шляхом виконання типового комплексного завдання.

Загальне завдання

- 1) З розділу "Розрахункове завдання / Індивідуальні завдання", відповідно до варіанта завдання, обрати прикладну галузь;
- 2) Для прикладної галузі розробити розгалужену ієрархію класів, що описана у завданні та складається з одного базового класу та двох спадкоємців. Класи повинні мати перевантажені оператори введення-виведення даних та порівняння;
- 3) Розробити клас-список `List.[h/cpp]`, що буде включати до себе масив (STL-колекцію) вказівників до базового класу. А також базові методи роботи з списком: а) очистка списку б) відображення списку в) додавання/видалення/отримання/оновлення елемента;
- 4) Розробити клас-контролер `Controller.[h/cpp]`, що буде включати колекцію розроблених класів, та наступні методи роботи з цією колекцією: а) читання даних з файлу та їх запис у контейнер (STL-контейнер); б) запис даних з контейнера у файл; в) сортування елементів у контейнері за вказаними критеріями: поле та напрям сортування, які задаються користувачем з клавіатури; г) пошук елементів за вказаними критеріями (три критерія, що присутні у кожному варіанті);
- 5) Розробити клас `Menu.[h/cpp]`, який має відображати діалогове меню для демонстрації реалізованих функцій класу контролера;
- 6) Оформити схеми алгоритмів функцій класів контролера (за необхідністю), тесту-контролера та діалогового меню;
- 7) Оформити документацію: пояснювальну записку.

Додаткові вимоги на оцінку «відмінно»:

- виконати перевірку вхідних даних за допомогою регулярних виразів.
- критерій для пошуку та сортування задавати у вигляді функтора;
- розробити клас-тестер контролеру `ControllerTest.cpp`, основною метою якого буде перевірка коректності роботи класу-контролера.

Індивідуальне завдання

Варіант 23. "Птахи"

- Поля базового класу:
  - Чи окольцьована птаха (наприклад: так, ні)
  - Назва виду (наприклад: журавель, гусак)
  - Вік птаха, місяців (наприклад: 2, 6, 8)
  - Тип домівки птаха (структура, що містить площу у кв.см, висоту у см домівки птаха, а також кількість годівниць та наявність гнізда)
  - Стать птаха (один з переліку: чоловіча, жіноча)
- Спадкоємець 1 - Перелітні птахи. Додаткові поля:
  - Місяць відльоту у вирій (один з переліку: січень, лютий, березень, ... , грудень)
  - Місяць прильоту з вирію (один з переліку: січень, лютий, березень, ... , грудень)
- Спадкоємець 2 - Рюкзак з тканини. Додаткові поля:
  - Мінімальна комфортна для життя температура, градусів Цельсію (наприклад: -5, +10, +15)
  - Максимальна комфортна для життя температура, градусів Цельсію (наприклад: +5, +20, +40)
- Методи роботи з колекцією:
  1. Знайти відсоткове відношення самок до самців у відділі

2. Знайти середній вік усіх не окольцьованих птахів
3. Знайти птаха із найдовшою зимівлею

Опис вхідних та вихідних даних

Під час запуску програми, необхідно ввести ім'я файлу, звідки будуть взяті вхідні дані. В файлі повинні бути наступні дані: першим повинно бути слово «Yes» або «No», що позначає окольцьованість птаха, далі назва (ім'я) птаха, його вік у місяцях, потім площа домівки, висота домівки, кількість годівниць, чи є домівка гніздом («Yes» або «No») та стать птаха («Male» або «Female»).

В залежності від типу птаха, після вищеназваних параметрів можуть вказуватися додаткові: місяць відльоту у вирій та місяць прильоту з вирію, або ж мінімальна та максимальна комфортні температури. При цьому явно вказувати тип птаха не потрібно.

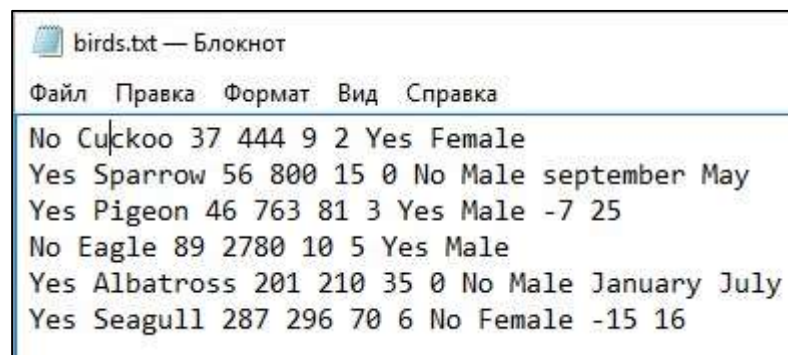
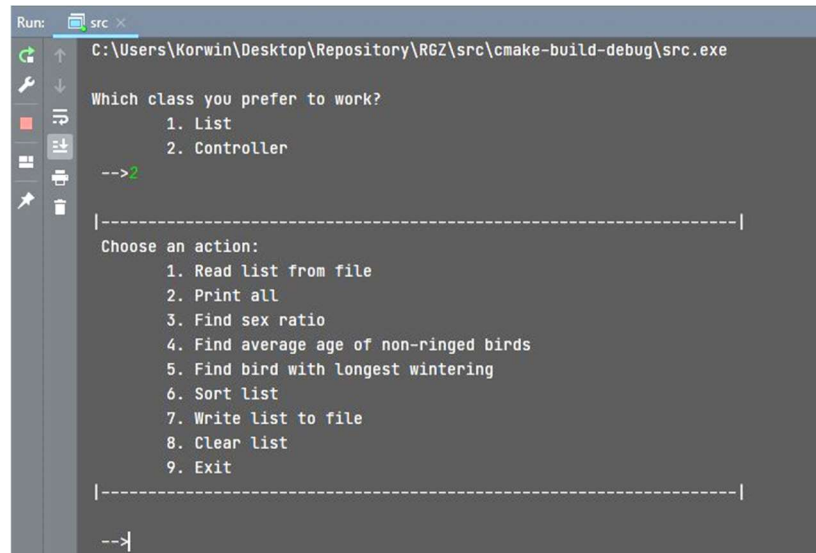

Рисунок 1 — Приклад вхідного файлу

До вихідного файлу дані заносяться в тому ж порядку та форматі, що і у вхідному файлі.

Опис складу технічних та програмних засобів

Програма виводить меню можливих дій з колекцією, та в залежності від отриманих від користувача даних виконує методи із загального та індивідуального завдань.


```
Run: src x
C:\Users\Korwin\Desktop\Repository\RGZ\src\cmake-build-debug\src.exe

Which class you prefer to work?
  1. List
  2. Controller
-->2

|-----|
Choose an action:
  1. Read list from file
  2. Print all
  3. Find sex ratio
  4. Find average age of non-ringed birds
  5. Find bird with longest wintering
  6. Sort list
  7. Write list to file
  8. Clear list
  9. Exit
|-----|

-->
```

Рисунок 2 — Діалогове меню

Далі буде наведений опис декількох методів, що можуть бути викликані користувачем:

Метод `Call_Dialog_Menu` класа `Menu` в залежності від вибору користувача, викликає відповідні методи для роботи з класом `CList` або класом `Controller`.

Метод `Find_Sex_Ratio` класа `Controller` знаходить відношення кількості самок до самців у списку та виводить його у консоль.

Метод `Read_From_File` класа `Controller` зчитує дані з файла, та, у випадку коректності вхідних даних (перевірка за допомогою метода `Regex_Check`), формує птаха та заносить його у список (за допомогою метода `Add_Bird`).

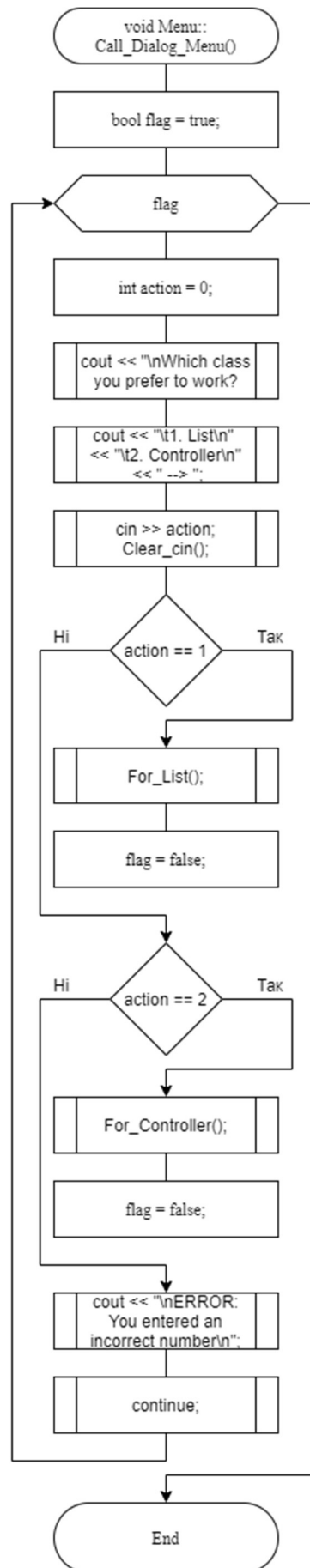

Рисунок 3 — Метод Call_Dialog_Menu класа Menu

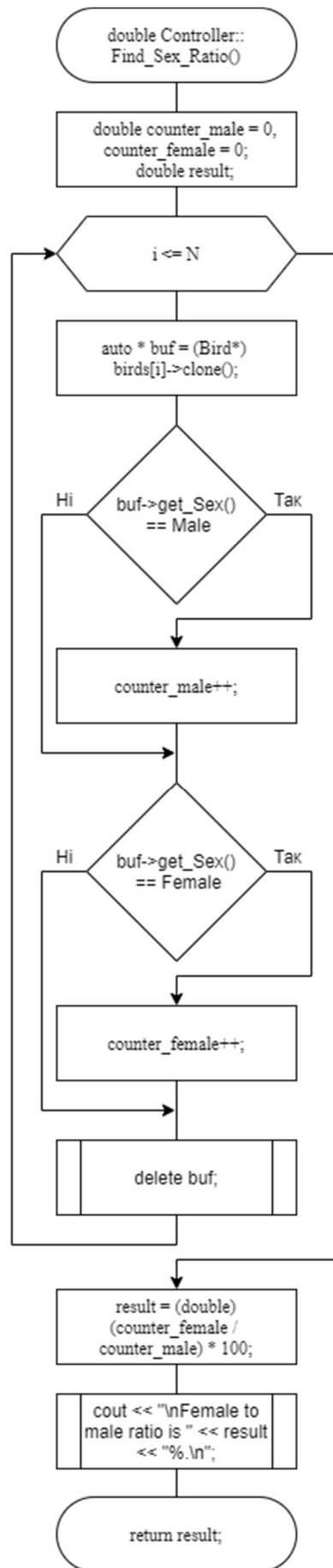

Рисунок 4 — Метод Find_Sex_Ratio класа Controller

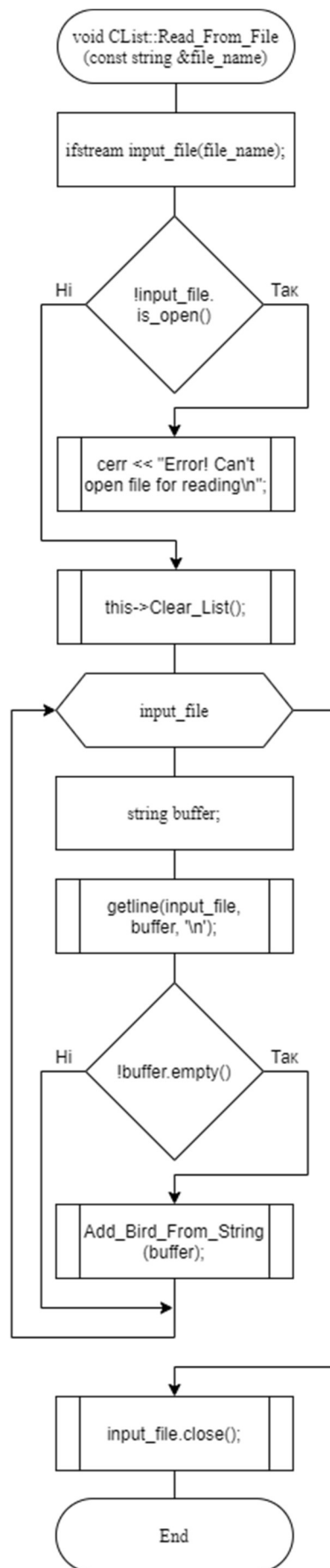

Рисунок 5 — Метод Read_From_File класса Controller

Список джерел інформації

- <https://prog-cpp.ru/>
- <https://ravesli.com/>
- <https://coderoad.ru/>

Висновки

Під час виконання даного розрахункового завдання було закріплено отримані знання з дисципліни «Програмування» та отримано практичні навички виконання типового комплексного завдання.

Додаток А. Реалізація методів Find_Bird_With_Longest_Wintering(), Find_Average_Age_of_not_LOTR() та Sort()

```
Virtual_Bird* Controller::Find_Bird_With_Longest_Wintering() const{
    int buffer_result = 0, result = 0, number_of_result = 0;
    bool flag = false;
    for(int i = 0; i <= N; i++){
        if (birds[i]->GetType() == 'M') {
            flag = true;
            auto * buf = (Migrant*) birds[i]->clone();
            buffer_result = buf->get_arrival() - buf->get_departure();
            if (buffer_result < 0) buffer_result += 12;
            if (buffer_result > result) {
                result = buffer_result;
                number_of_result = i;
            }
            delete buf;
        }
    }
    if (!flag) {
        cout << "\nNo migrant birds in list\n";
        return nullptr;
    }
    auto * buf = (Migrant*) birds[number_of_result]->clone();
    cout << "\nBird with longest wintering is:\n " << buf << endl;
    delete buf;
    return birds[number_of_result];
}

double Controller::Find_Average_Age_of_not_LOTR() const{
    double counter_age = 0, counter_amount = 0;
    double result;
    for(int i = 0; i <= N; i++){
        auto * buf = (Bird*) birds[i]->clone();
        if (!buf->get_LOTR()) {
            counter_age += buf->get_age();
            counter_amount++;
        }
        delete buf;
    }
    result = (double) (counter_age / counter_amount);
    cout << "\nAverage age of non-LOTR birds is " << result << " months.\n";
    return result;
}

void Controller::Sort(bool direction, int criterion) {
    Functor functor;
    functor.set_criterion(criterion);
    std::sort(birds.begin(), birds.end(), functor);
    if (direction) std::reverse(birds.begin(), birds.end());
}
```

Додаток Б. Реалізація методу For_Controller()

```
int Menu::For_Controller() const {
    Controller List;
    while (true) {
        int action;
        cout << "\n|-----|
|\\n";

        cout << " Choose an action: \n";
        cout << "\t1. Read list from file\n";
        cout << "\t2. Print all\n";
        cout << "\t3. Find sex ratio\n";
        cout << "\t4. Find average age of non-ringed birds\n";
        cout << "\t5. Find bird with longest wintering\n";
        cout << "\t6. Sort list\n";
        cout << "\t7. Write list to file\n";
        cout << "\t8. Clear list\n";
        cout << "\t9. Exit\n";
        cout << " |-----|
|\\n\\n";

        cout << " --> ";
        cin >> action;
        switch (action) {
            case 1:{
                cout << "Enter input file name\n";
                cout << " --> ";
                string filename;
                cin >> filename;
                List.Read_From_File(filename);
                cout << "\\nList successfully filled\n";
                break;}
            case 2:
                cout << "\\nList:\\n";
                List.Print_All();
                break;
            case 3:
                List.Find_Sex_Ratio();
                break;
            case 4:
                List.Find_Average_Age_of_not_LOTR();
                break;
            case 5:
                List.Find_Bird_With_Longest_Wintering();
                break;
            case 6:{
                cout << "\\nDo you want to invert sort direction? (Yes/No)\\n";
                cout << " --> ";
                string answer;
                cin >> answer;
                cout << " Choose your criterion: \n";
                cout << "\t1. Ringed or not ringed\n";
                cout << "\t2. Name\n";
```

```

        cout << "\t3. Age\n";
        cout << "\t4. Space of home\n";
        cout << "\t5. Height of home\n";
        cout << "\t6. Count of feeders in home\n";
        cout << "\t7. Is home a nest\n";
        cout << "\t8. Sex\n";
        cout << "\t9. Departure month\n";
        cout << "\t10. Arrival month\n";
        cout << "\t11. Minimal living temperature\n";
        cout << "\t12. Maximal living temperature\n";
        cout << "\t13. I'm afraid and want to exit\n";
        cout << " --> ";
        int criterion = 1;
        bool direction = false;
        cin >> criterion;
        Clear_cin();
        if (answer == "Yes" || answer == "yes") direction = true;
        if (criterion == 13) continue;
        List.Sort(direction, criterion - 1);
        cout << "\nList successfully sorted\n";
        break;}
    case 7:{
        cout << "Enter output file name\n";
        cout << " --> ";
        string filename;
        cin >> filename;
        List.Write_To_File(filename);
        cout << "\nList successfully writed to output file\n";
        break;}
    case 8:
        List.Clear_List();
        cout << "\nList successfully cleared\n";
        break;
    case 9:
        List.Clear_List();
        cout << "\nShutting down...\n";
        return 0;
    default:
        cout << "\nERROR: You entered an incorrect number\n";
        Clear_cin();
        break;
}
}
}

```

Додаток В. Реалізація методу For_List()

```
int Menu::For_List() const{
    CList List;
    Bird bird1 {false, "Cockoo", 123, {444, 9, 2, true}, Female};
    Bird bird2 {true, "Sparrow", 37, {800, 15, 0, false}, Male};
    Bird bird3 {true, "Pigeon", 46, {763, 81, 3, true}, Male};
    Bird bird4 {false, "Eagle", 890, {2780, 10, 5, true}, Male};

    while (true) {
        int action;
        cout << "\n|-----\n";

        cout << " Choose an action: \n";
        cout << "\t1. Start filling\n";
        cout << "\t2. Print all\n";
        cout << "\t3. Get element by index\n";
        cout << "\t4. Get amount of elements in list\n";
        cout << "\t5. Add element\n";
        cout << "\t6. Delete element\n";
        cout << "\t7. Clear list\n";
        cout << "\t8. Exit\n";
        cout << "\n|-----\n";

        cout << " --> ";
        cin >> action;
        switch (action) {
            case 1:
                List.Add_Bird(&bird1);
                List.Add_Bird(&bird2);
                List.Add_Bird(&bird3);
                cout << "\nList successfully filled\n";
                break;
            case 2:
                cout << "\nList:\n";
                List.Print_All();
                break;
            case 3:
                cout << "Enter element index (start from 0)\n";
                cout << " --> ";
                int index;
                cin >> index;
                Clear_cin();
                if (!Index_Check(index, List.Get_N(), 0)) continue;
                cout << "\nAsked element:\n";
                List.Get_Bird_by_index(index)->Print();
                break;
            case 4:
                cout << "Amount of elements in list: " << List.Get_N() + 1 << endl;
                break;
            case 5:
                cout << "Element, that will be added:\n";
```

```

        bird4.Print();
        cout << "\nEnter position where you want to insert\n";
        cout << " --> ";
        int index1;
        cin >> index1;
        Clear_cin();
        if (!Index_Check(index1, List.Get_N(), 1)) continue;
        List.Add_Bird_by_index(&bird4, index1);
        cout << "\nElement successfully added\n";
        break;
    case 6:
        cout << "\nEnter position where you want to delete\n";
        cout << " --> ";
        int index2;
        cin >> index2;
        Clear_cin();
        if (!Index_Check(index2, List.Get_N(), 0)) continue;
        List.Delete_Bird(index2);
        cout << "\nElement successfully deleted\n";
        break;
    case 7:
        List.Clear_List();
        cout << "\nList successfully cleared\n";
        break;
    case 8:
        List.Clear_List();
        cout << "\nShutting down...\n";
        return 0;
    default:
        cout << "\nERROR: You entered an incorrect number\n";
        Clear_cin();
        break;
}
}
}

```